

EDINOST

Glasi Slovenskega političnega društva za Primorsko.

sv. edinstvo je moč.

EDINOST izhaja 2 krat na teden vsako sredo in soboto o poludne. Cena za vse leto je 65 gld., za pol leta 35 gld., za četrt leta 20 gld. — Posamezne številke se dobivajo pri opraviščanju in v tiskarnah v Trstu po 5 kr., v Serio in v Ajdevšičini po 3 kr. — Naročnice, reklamacije in inserate prejema Opraviščanje, via Torrente, »Nova tiskarna«.

Vsi dopisi se pošiljajo Uredništvu via Torrente. »Nuova Tipografia«; vsak mora biti frankiran. Rokopisi brez posebne vrednosti se ne vračajo. — Inserati (razne vrste znamenja in poslanice) se zaračunajo po pogodbi — prav cenó: pri kratkih oglasih z drobnimi črkami se plačuje za vsako besedo 2 kr.

Velikonemška politika.

Kedo more tajiti, da ni nemški narod denes najmerodajniši narod, in da napreduje v vseh strokah; nemško državo denes vlada močna roka in ona drži državno auktoriteto na najvišji stopinji, reči se sme, da so Nemci dosegli vrhunec državnega razvitka. Temu narodu mislecev, ki je celo stoletje neumorno delal na svojem duševnem in državno-političnem napredku, bila je sicer sreča jako ugodna, ali pri vsem tem treba priznati, da je tudi znal razumno izkoristiti svojo srečo in da je bil dobro pripravljen na stopinjo prvaštva, katera ga je doletela po krvavi vojni leta 1870. Kakor pa razumen človek, kateremu se posreči, da dospé do najvišjih človeških ciljev, prav tako tudi narodi v svoji veliki sreči postanejo preoholi in začenjajo misliti na velikanstva podjetja in na take cilje, ki vzbujajo opreznost in energični upor drugih narodov.

Tako na priliko je zdaj z Nemci, do katerih visoke kulture imamo sicer veliko spoštovanje, vendar pa jih ne moremo oprostiti navadnega greha presmelih in pa tiste poželjivosti, ki se tako dobro izrazuje v francoskem reku: «L'appetit vient en mangeant».

Toplomer ljudskega mišljenja so učenjaki vsacega naroda, po njih se posebno izražajo nagibi in svojstva naroda, kajti ti misleci gotovo najbolj uplivajo na duševni smer vsacega naroda. Kaže pa se nam posebno v zadnjem času, da nemški veliki učenjaki kaj radi pišejo in dokazujejo o bodočem širjenju nemštva na vse

kraje, posebno pa na jug in sicer «daleč» dol mej slovanski svet do Balkana, pa do Carigrada.

In prav ti nemški pisatelji, ki vedno proučajo ekspanzijo nemštva, jako so občutljivi, ako vide, da se na priliko tudi Rusi širijo in delajo propagando za Slovanstvo, oni porabijo vsako priliko, da Rusijo tožijo pred svetovnim tribunalom, ako se ta slovanski velikan le količkaj gane.

Ali naj bi bilo še to, kako pa kriče naši Velikonemci, ako se na priliko v Trstu le zahteva, da bi se na c. k. gimnaziji podučevala slovenščina le par ur na teden več, nego se podučuje zdaj, ali ako Čehi o pró kde kako privatno češko šolo? Vsa Nemčija je v nevarnosti in po koncu je ves aparat takozvanega vznemirjenja.

Kaj pa, ko bi ti Velikonemci primerjali postopanje in pisavo Slovanov s pisavo enega njih prvih pisateljev o narodnem gospodarstvu, Viljema Roscherja, profesorja narodnega gospodarstva in finančnih ved na Lipskeji univerzi, katerega delo «Kolonien» je izišlo nedavno v tretjem natisku in se po vsej Nemčiji močno čita.

Na strani 341 te knjige se čita: »Vse drugače bi se reči zasukale, ako bi se nemško izseljevanje napeljavalo proti vshodnim sosednim deželam, to je proti rodovitnim, ali neobljudenim delom Ogorskega, proti poljskim provincijam Avstrije, proti Rumunskeji, Bulgariji in naposled proti onim delom Turške, kateri, ako Bog hoče, do se vernega brega Male Azije postanejo dedščina Nemčije.

To je, kakor znano, ideja za ka-

tero se je Friedrich List vedno ogreval in ne da se tajiti, da je tega moža ženjalnost bila bolj praktična, nego teoretična. Tudi Rodbertus se je nadejal, da dočaka čase, ko turško gospodarstvo pride v naročaj Nemčiji in ko bodo nemški vojaki stali ob Bosporu; pa saj je tudi Lasalle imel nemško revolucijo kakor za naravnega dediča jutrovega prašanja. Tudi jasno v bodočnost videči Leroy Beaulieu, (profesor na pariški univerzi) se temu menenju ne ustavlja in te stvari ne drži za nemogočo.

V vseh imenovanih deželah bi se mogla vzdignoti, po osvojitvi mirnim potom, nova Nemčija, katera bi glede velikosti, obljudenosti in bogastva celo prekosila staro Nemčijo, in katera bi bila najboljša trdnjava proti vsakej nevarnosti od strani Rusov in panslavizma.

Te dežele bi se dale po nas (Nemcih) prav tako izkoristiti v narodno-gospodarskem pogledu, kakor Missisipska dolina in oddaljene zapadne dežele severno-amerikanskih držav, posebno v obziru na faktično izključivost porabe. Celó iz vojaškega stališča bi se mogle te dežele na podlagi našega (nemškega) običnega oboroženja prispodobiti za našo rabo, bodisi neposredno, ako bi na novo obljudene dežele postale deli nemškega cesarstva, torej po anektiranju, bodisi posredno, ako bi saj z nami stopile v trajno zvezo. — Gotovo sta za izvršitev vsega tega potrebna dva pogoja: ugodno nadaljno notranje razvijanje nemške države in pa ožja zveza z resnično pomlajeno Avstrijo.

Ako pa obstojita oba ta pogoja,

potem ne bi se bilo več bati posebnih, nepreskočljivih zadržkov od zunaj. —

Kolega Roscherjev, imenitni profesor narodnega gospodarstva in finančne vede na dunajski univerzi, Lorenz von Stein, je uže pred Roscherjem svoje rojake tako-le označil: V vseh germanskih ljudstvih je nek čudovit nagib, da niso bila nikdar in na nobenem polju s tem zadovoljna, kar so imela. Močno in odločno je to ljudstvo v brambi tega, kar imenuje svoje; ali brez počitka si prizadeva dalje proti nepoznanemu; odkar ima svojo zgodovino, vidi se, kakor da mu zemlja ne daje miru, dokler si jo popolnoma ne osvoji in samo uživa.

Tako pišejo in sodijo prvi nemški učenjaki, tako uče mladino, mej katero se nahaja tudi mnoga slovenska. Kaj čuda, ako po takej uči naši mladini upada narodna zavest in se je v najlepših letih polasti tisti pesimizem, ki je uže dosti naših izvrstnih talentov uničil za našo stvar, za naš narod!

To pa, kar piše Stein, popolnoma potrjuje in podpira sodbo njegovega kolege Roscherja in dokazuje, da so Germani v resnici nenasitljivi; Ogorsko, Poljsko, balkanski polotok tija do Bospora, vse te dežele morajo posredno, ali neposredno postati nemške, vse to uže zdaj nemški učenjaki reklamujejo za veliko Nemčijo, — in kaj bi Slovani k temu rekli?!

Naj se le drzne kak ruski ali drugi slovanski učenjak pisati knjigo, v kateri bi hotel posnemati nemški izgled ter delati načrte za bodočnost, do kam mora segati Slovanstvo, in

PODLISTEK.

Italijanska Slavija.

(Dalje.)

Ko nam pisatelj tako popiše staromesto ali Čedad, ki je na vsak način važno v zgozovini našega naroda, začanja se po nekakem opravičevanju, zakaj je prav za prav pisal knjigo »Slavia Italiana«; pravi mej drugim, da se mu je očitalo, da je s to knjigo vzbudil neko prašanje, katero je v Italiji uže popolnoma zaspalo in ako se ni, potem bi se s takimi knjigami utegnolo poostriti, namesto da se za to skrbi, da popolnoma zgine z sveta.

Pisatelj se opravičuje blizo tako le: žalostno in sramotno je bilo, da ni bil še od nobenega natančno popisan ta kot Italije, v katerem živé Slovenci, ter ima za se mnogo zanimivega, mej tem ko so vendar vsi drugi še manjši kraji Italije uže natančno popisani.

Kar pa se tiče patrijotičnega učinka, zagotavlja pisatelj, da za pravi učinek jamči prošlost beneških Slovencev in bode odgovarjala tu li bodočnost, in ako je njegova knjiga tu in tam presezala meje ter se spuščala v politiko, to nema v sebi nobene nevarnosti za Italijo, ker Italijanska Slavija je uže zadosti dobro omejena in ni nobene geografske in etnološke zveze mej to in drugimi Slovani, torej tudi ne more na prvo vplivati občna slovauska propaganda. Ali z roko je pokazal,

da Slovani onkraj italijanskih mej in sama Avstrija, katera Slované iz političnih uzrokov popira na vse mogoče načine, delajo neko ekspanzivno politiko, katera sega čez omenjene ital. meje, kar bi pa morali tudi Italija posnemati in svojo propagando prenesti onkraj svojih mej.

In nadaljevalje, pravi pisatelj, sem opozoril, da razen navadnih prask in bojev, večkrat krvavih, za gospodarstvo ob istrskih in dalmatijskih bregih — v vsej ogromni Slaviji, od Arhangelja do Novoga Bazira, od Astrahana do Ljubljane — se dela na vse kriplje, dela se uspešno, morda odločilno za širjenje in ekspanzijo slovanskega elementa na vsako stran in gotovo tudi proti Italiji. Prepričan se je celo pisatelj, kadar je nabiral gradiva za svojo knjigo, da Slovani onkraj ital. mej prebivajoči v zadnjem času prav pridno preiskujejo jezik, običaje in kraje beneških Slovencev in da so o njih v zadnjem času več spisal, nego kdaj poprej in to vse v svojo in na korist Slovenske propagande, kaj tičega pa niso dosedaj še storili Italijani v svojo korist. (Glej na priliko »Zgodovina Tolminko« Rotarijevo, Gorica 1882, zvezka I. in III. od 1883 Ljubljanskega Zvona). In nasproti tem za bo ločnost domovine prevažnim faktom mi ne bi se mogli držati za dobre zveste italijanske podanike, ako bi mirno gledali in spali mej zaspano množico. Kličemo torej na ves glas: da je uže čas, da se zadržimo, da študijam protistavljamo študije, iziskovanjem iziskavanja, in končno ekspanzivna napenjanja enakim napenjanjem od druge strani, umeje se, mirnim potom, dokler to ide.

Do tega sklepa smo morali priti, ko smo studirali Slované v Italiji živeče in politične meje italijanske. Tako piše gosp. Podreka in še dostavlja, da ga bo veselilo, ako kedo drug iz enakega ital. stališča še kaj boljšega, temeljitjega spiše o tej važnej zadevi, kar mu vtmemlji zavest, da je spolnil se svojo knjigo visoko patrijotično dolžnost.

V svoji opravičbi, zakaj je pisal knjigo o beneških Slovanih, torej pisatelj kaže svoje prave nagibe, njemu gre za to, da Italijo opozori, naj dela propagando tudi mej avstrijskimi Slovani. — Ali kakošno? Vendar ne slovansko; kedo bi mogel ozbiljno misliti na to, da bi hotela Italija s peščico svojih Slovencev v imenu Slovanstva potegniti morda precej par milijonov avstrijskih Slovanov na se? Kateri resnobni človek bo le smatral Tolminko zgodovino in par spisov v Zvonu za slovensko-avstrijsko propagando mej beneškimi Slovenci? Kedo bo de pač verjel, da naša državasama podpira tako propagando? Mi menimo, da g. pisatelju ali niso čisto nič znane naše razmere na Primorsk m. ali pa, da se svoje argumente čisto iz tre zvil, da se opraviči, ali pa celo prikupi javnemu menenju, vladajočemu onkraj Idrije, osobito mej ono stranko, ki bi rada odrešila Primorske Slované brez njihove volje.

Kar pisatelj piše o tem, da je treba agitaciji ali prizadevanju proti postaviti drugo prizadevanje, to bi se dalo pač na Avstrijo obrniti, ki premirno gleda, kako se v Primorskih deželah dela italijanska propaganda; nikoli pa ne na Italijo, katerej

je treba dati spričevalo, da si ne le vestno temuž tudi nevestno prizadeva, da bi svojo ekspanzijo porinola daleč čez svoje politične, zgodovinske, narodne in naravne meje. Da hoče pisatelj tudi beneške Slovence postaviti v vrsto Iredentašev, to nas sicer veseli vedeti, toda iz narodnostnega stališča je to čisto neosnovano, pravi pravcati monstrum!

Lepo in dobro pa je od gospoda pisatelja, da v oddelku »Alcuni guai« (nekatera gorjasa) italijanskim pisateljem dokazuje, kako oni napačno in brez vsacega poznanja stvari, o kateri pišejo, sodijo o slovenskem jeziku.

Antonini, imeniten furlanski zgodovinar, ki imenuje v svoji zgodovini Furlanije jezik beneških Slovencev, bastardirano, pokaženo, čudno, surovo narečje, slično jeziku, ki ga govora ljudstva onkraj gora, Slovenci, Vendi, Korošci imenovana in katero narečje je močno pomešano z romanščino.

Pisatelj primerja to sodbo se sodbo ruskega imenitnega filologa Baudoin de Courtenay-a, kateri se je izrazil, kakor znano, da se jezik beneških (torej tudi drugih) Slovencev najbolj približuje čestitemu jeziku, v katerem se opravičuje obredi ogromne ruske cerkve.

Pisatelj ogorjača potem listu Fanfulla, ki je v štev. od 26. julija 1884 pisal uvoden članek pod naslovom: »Un Microcrobo« in v njemu nasprotoval knjigi »Slavia Italiana« in mej drugim rekel: da je 4 do 5000 ljudi raztrešenih po furlanskih gorah, kateri govoré neko barbarsko narečje barbarskega jezika.

videli bomo, kako bodo vsi nemški časnikarji kričali in vikali ter Slovane tožili, da so se pregrešili nad človeštvom itd. (Konec prih.)

Družba sv. Mohora in okoličani.

(Konec.)

Tudi č. g. poverniki bi morali to družbo tem gorkeje priporočati. Nekateri store tudi slednji prekoristen in hvalevreden čin; dobro vedo, da ljudstvu preinogokrat denarja pomanjkuje, v čem, kadar se v družbo lahko vpiše, nagovarjajo je na vstop in potem tudi plačijo enoletno naročnino rekoč, da jim dotični denar poverne, kadar bode imel, ali kadar pride po knjigo. To se ve, to je hvalevredno početje, kojega pa ne morem nikomur vsiljevati, ker tak povernik lahko trpi lastno škodo. S tem pa ljudstvo navdušuje za to družbo in tako mnogo pomere k njegovej izobrazbi.

Ne moremo si kaj, da ne bi obžalovali, da je tu v okolici le pčlo število mladeničev in deklet, ki bi te družbe knjige štali, kar preredkoma store tudi z drugimi knjigami in časopisi. Čitanje je v okolici, rekel bi, zastopano zgolj od starejših; starček si še natakne svoje naočnike ter lista in bere knjigo, če tudi mu, kakor sam pravi, nov pravopis ne gre toliko od rok kakor stari »puščabi«, vendar pa najde veselje v knjigi in se tudi novemu pravopisu rad privadi, mladi si pa nočejo »brusiti svojih čilih oči v pustih knjigah«. Iz tega se vidi, kako propada v njih nprav in verski čut. Udajo se tem bolj vinu in drugim strupenim pijačam. Za truplo skrbe in ga istočasno more na duši in telesu, na duši, ker s čitanjem dobrih bukev ne blaže srca, telo jim pa pokvarijo razne mamljive pijače, katerim so udani ter grajevredno ponočevanje.

Se ena naj nam bode dovoljena in obrnemo se zopet na slavni odbor družbe svetega Mohora. Res je, da ne morem umorno delalni družini odbor vsem željam družnikov ustreči, vendar bi pa moral enkrat, kakor je uže zagotovil, odločiti se za izdajo kake knjige o živnozdravstvu, kakor tudi kako, koja bi popularno obravnavala medicino. Primerni bi bili tudi razni manjši spisi v tej stroki, kateri naj bi se priobčevali v Koledarju in Večernicah; zlasti zdaj, ko tu pa tam dave razne nalezljive bolezni, naj bi v teh kaj napisalo in posnemalo društvo sv. Jeronima v Zagrebu, koje dobro spoznava, kako potrebne so take knjige narodu.

Prav v zdravstvu imamo mi Slovenci prav malo v našem jeziku spisanega. Bolj izobraženi in drugih jezikov zmožni si lahko v drugih literaturah kaj izbero, ali priprosti narod! Za tega naj bi v prve vrsti njemu namenjena družba preskrbelaj. Ako ni mogoče z izvirno knjigo na dan, naj bi se kaka prevela ali predelala iz drugih jezikov. Zlasti glede velike oddaljenosti nekaterih zdravnikov od vasi, naj bi priprostejšo ljudstvo poučilo v prvej pomoči bolnemu. Homeopatija, v katerej se je v nekem Koledarju govorilo, gotovo ne bi služila mnogo prostesjšemu ljudstvu, še celo škodila bi mu lahko, kajti če prav natančna, vendar bi kakoga zapeljala. Take stroke bi se pa narod težko poprijel.

Ker se v italijanskih literarnih proizvodih in listih tako govori in kaže taka nevednost glede beneških Slovanov in njih jezika, kadar se to ljudstvo imenuje in drži za »Schiavi« (sužnje), uprav to, pravi pisatelj, da ga je prepričalo o potrebi njegovega dela. Tudi v šoli, namesto, da bi se začel pouk na podlagi materinščine, zahteva se, da učiteljce precej začno učiti male otroke, ki še ne umejo drugega, nego materin jezik, podučevati na podlagi italijanščine. V sv. Petru se je ustanovilo učiteljske; ali tudi tam je merodajna le toškanščina. Pri sodišči v Čedadu morajo Slovenci drago plačevati tolmače, in ni še davno od tega, odkar se je Slovincu, ki se ni znal sodišču izraziti po italijansko, pretiso s zaporom. Nek kraljevski komisar je povzročil velik hrup in napravil ognjeno poročilo na ministerstvo, ker je zvedel, da se mej beneškimi Slovenci uči katekizem v slovenščini.

Res je, da so teh krutosti več krivi uradniki, ker so pristranski in polni predsodkov, nego vlada, ki je pripoznala slovenski katekizem, kakor hitro je zaznala, da se v cerkvah pridiga tudi po slovensko, ampak potrebne bi bile tudi naredbe v namen, da se take krutosti ne ponavljajo, kajti potem bi se moral bati beneški Slovinc tui še one kazni, a katero je preti Mojzes Judom: »adducet Dominus super te gentem... cujus linguam intelligere non possis«. (Bog nad teboj postavi ljudstvo, katerega jezika ne boš umel).

(Dalje prih.)

Veliko zaslugu bi si ta družba pridobila tudi, ako bi nam uže napovedani (ako se ne motim) zemljepis za prasto ljudstvo na svetlo spravila. V tem bi morali biti narisani glavni deli sveta, da si jih priprosti kmet lahko poišče, rabila bi mu taka knjiga mnogo zlasti pri čitanju po družbi izdane zgodovine in raznih časopisov. Ali vse na enkrat ni mogoče, tako mi odgovorite, kar sami vemo, ali vendar nemogoče tudi ni: jedno na leto in polagoma dohomo vse. Da bode vreča polna, izrazim naj še to misel, koja mi na um prihaja, mlaščemu na tukajšnje okoličane. Vidno je, da se zadnji in vzlasti mladi za čitanje malo brigajo; kakor se mi dozdeva, drugod je mnogo na boljšem. Zato naj bi se tudi za mladino kaj bolj mislilo. Za to primanjkuje nam dobrih knjig, radi tega odobrujem tudi jaz modri nasvet g. Levičnika in Zarnika v občenem zboru »Narodne šole«.

I za to naj bi se skrbelo, te knjige naj bi pa ne bile namenjene le vrtečji mladini, za katero imamo izvrstni »Vrtec«, ampak gledalo naj bi se na bolj oddaljeno, od 12—18 let. Ako mladino omikamo, napravimo si zaveden in čil rod, če bomo pa to zanemarjali ter jej ne dajali dobre dušne hrane, ampak nudili jej knjige, koje bi bolj sramežljive odrastle v roke vzeti sram bilo, pokvarimo jo in iz nje naredimo surov in nemoralen narod! Tega se nam Slovincem še ni bati, vendar pa, ako mladini puščamo, da si izbira, kar sama hoče, gotovo si ona ne izbere dobrega. Izrazili smo polno kupo želj, koje se lahko vse polagoma obistnine, kar Bog daj.

Ali vrtno se k okoličanom ter priporočimo jim gorko to družbo, koja je toli koristnega učinila mej priprostim narodom. Vpisujte se pridno vanjo i vi, okoličani dragi, in ne puščajte iz rok ugodne prilike za dober ali majhen denar preskrbeti si dobrih in koristnih bukev, vzlasti priprostejšim stanovom. V izgled naj vam bode ves slovenski narod, ki je letos tako obilo k tej družbi pristopil; ogromno število 28.502 udov lahko se še poveča. Pred vsem pa berite radi in pridno in omikajte se tem globokejšo, kajti izobrazbe nam vsem zmiraj le primanjkuje.

Dal Bog, da bi naše besede padle na dobro in koristnosno polje ter njih učinek bil viden v okoličanih, da bi jih namreč za izobrazbo navdušile in predramile iz spanja, v katerem so, žalibože, nekateri še zakopani, ter dovedle jih do spoznanja — dobrega; to vam želi

Levin.

Politični pregled.

Notranje dežele.

V proračunskem odelku avstrijske delegacije je 4. t. m. grof Kalnoky obširnije govoril o zunanji politiki, rekel je mej drugim: Zunanja avstrijska politika uže več let dela na to, da se mir na vsako stran utrdi. Gledé novih držav v vshodnji Evropi se je Avstrijsko-ogerska z drugimi evlevlasti vred prizadevala, da se novi rei utrdi in razvije. Tem državam treba časa, da se politično utrdé in da jim bo mogoče izkoristiti bogate vire, treba jim miru. Prijateljske razmere z Italijo niso bile nikoli pretlgane in so še danes tako trdne, kakor so bile. Zveza z Nemčijo je uže več let jako trdna ter na vse strani blagodejno vpliva, to je neovržitljiva resnica; ter j najtrdnjša i najbolj gotova podloga miru z sosednjimi državami, Nemčija ima kakor mi dolgo mejo in mnogostranske dotike z Rusijo, toraj enake materijelne in politične interese za mirni razvoj mejusobnih razmer. Prizadevali smo se tedaj z Nemčijo vred, brez tega uže dobre razmere do Rusije utrditi in s to splošno porazumenje doseči. Naše razmere do Nemčije, ki je nepremakljiva podloga vse naše zunanje politike in tudi v prihodnje ostane, prav nič se s tem ne plemené. Z namerami avstrijskega in nemškega cesarja se je združila lojalna volja carjeva in vseh treh vlad, da mir v Evropi ohranijo in vsak poskus, motiti ga, zabranijo. Zadnji shod je dotrdil popolno soglasje treh cesarjev in vlad v zasledovanji omenjenih ciljev. Odkritosrčnost in jasnost teh ciljev in te volje morali ste najti povsod popolnoma zaupanje. Učinki vnovič utrjenih prijateljskih razmer so Avstrijsko-ogerskej gotovo blagonosni. Prepričanje na ohranitev miru bo ljudstvo gotovo izpodbadalo, da bo brez skrbi pospeševalo materijalno in duševno blagostanje.

Poročevalec Hübner je izrekel ministru pripoznanje za dano izvestje. Na večstransko prašanje glede trgovinske pogodbe

z grškim kraljestvom je minister izjavil, da popolnoma pripoznava važnost trgovinskih razmer z Grškim. Ministerstvo zunanjih zadev se je tega prašanja z vso ozbiljnostjo lotilo ter so dela za razpravo z Grškim uže skoraj dovršena in upati je, da se uspešno dokončajo. Ob enem pa se bodo morale urediti tudi brodarstvene razmere. Pritožba zoper družbo »avstrijski Lloyd« dade ministerstvu zažleni povod, da bo nanj ozbiljno vplivalo.

Gledé turških železnic je minister opomnil, da je turška vlada o tem važnem prašanji tako zaostala, da še ni določeno, kde se imajo zvezati in komu se imajo dela izročiti. Minister je posebno poudaril, neopravičeno zavlčevanje te zadeve po turške vladi, ki je od Sultana uže dovoljene pogoje za oddajo in grajenje železnic kar naglo zopet ovrгла, nove pogoje razpisala ter društvu za vshodnje železnice določila dobo, do katere jih mora sprejeti, če ne, zapleni mu uže izvršene črte.

Gledé odškodnine v Aleksandriji meni minister, da se ta zadeva k malu reši.

Na konferenci za vredbo zahodnje afrikanskega prašanja bode Avstrijo zastopal avstrijski poslanec na berlinskem dvoru.

V proračunskem odelku avstrijske delegacije je 5. t. m. govoril minister državnih financ Kallay o bosniških zadevah; iz tega govora posnemamo to le: Letos se je le malo roparskih čet prikazalo v deželi, a niso se nabrale v deželi, ampak zunaj nje, iz begunov, ki so ostali v Črnejšgori. Umrjena sta bila dva vojaka in en častnik, drugih moritev in večjih ropov ni bilo, ker je razen vojaštva tudi prebivalstvo roparje proganjalo. Črnogorska vlada pa je nad 100 begunov uže v Učinjje oddalila, 30 pa jih avstrijskej vladi izročila, ker ti se niso udeležili nobenega hudodelstva. Minister dalje razlaga, da imajo okrajne gosposke vedno več dela. Z uvedanjem razprav o malenkostih je narastlo prepričnih primerljavav od 22.261 lanskega leta na 98.268 letos, katerih se je 95.473 uže rešilo. Razprave o malenkostih imajo na prebivalstvo jako ugoden vpliv; druge pravde, ki ne spadajo v to vrsto, pa so se letos zmanjšale na polovico. — Gozdnarstvo je še zelo zanemarjeno, vzrok temu je svobodna raba lesa in paša; uprava o tem še ni mogla nič zdatnega storiti, ker vlastinske razmere še niso urejene in bi ogled velikanskih gozdov predrag bil. Za vredbo te zadeve se je sestavila posebna deželna komisija; zadevajoča dela so se še le v dveh okrajih pričela: ljudstvo zelo želi vredbo gozdnega posestva. Dežela se je uže popolnoma zmerila, do meseca junija bodo katastralne karte končane, potem se napravijo zemljiške knjige, s čemer se začne prihodnje leto. Pomožna dela za to so uže dognana in tudi osobje je uže določeno. — O železnica je minister rekel, da je železnica Mostar-Metković v delu in da bo gotovo do 15. junija, če ne prej, izvršena, želeti pa bi bilo, da se potem naprej izvrši črta Sarajevo-Mostar, ker bi se s tem vsa dežela zvezala z morjem. Ker je mogoče le majhnim ladijam do Metkoviča, želeti je, da se zgradi postranska črta od postaje Gabela do Gruža v dubrovniško luko. Jako važna bi tuji bila železnica od postaje Buna skoz Nevesinje do Gačka, tedaj do črnogorske meje, ker ta železnica bi lahko posredovala ves promet v severno Črnogoro. Važna bi tudi bila železnica o Sarajeva do srbske meje, ker bi avstrijskej trgovini v Srbijo in Albanijo pot odprla. Tuji bi koristna bila železnica Tuzla-Doboj, ki bi se lahko podaljšala do Drine na Srbskej meji. Soline v Tuzli bi se s tem jako povzdignole. Taka mreža bi deželo z vsemi drugimi dežlam zvezala in avstrijskej trgovini odprla nove kraje. — Tudi razvoj ljudskih šol napreduje. Letos se je odprlo 15 novih šol in je zdaj 64 splošnih in 75 konfesionalnih ljudskih šol, prve obiskuje 4442, druge 4303 učenci. Letos je učencev narastlo za 631. Upati je, da učiteljske v Sarajevu ustreže potrebam. Gledé novačenja se je mnogo zboljšalo, ker se je prebivalstvo z brambeno dolžnostjo sprijaznilo in tudi politične razmere so vedno ugodnije.

Štečilna komisija o kateri se je sploh

mislilo, da je mrtvo rojeno dete, ker ni bilo od nje nobenega glasa, končala je neki svoje posveto vanje ter dotične nasvete predložil cesarju. Ti so dvojne vrste, taki, ki spajajo v področje vlade, in taki, katerim je treba potrjenja državnega zbora.

Državni železnice svet je imel 4. t. m. pol načelnštvom trgovinskega ministra prvo sejo; izročilo se mu je več predlog v pretres, ki pridejo na vrsto v prihodnji seji. Nazadnje so se izvolili trije odseki in sicer za vožnji red in tarife za osebe, za trgovinske zadeve in tretji za splošne zadeve, opravični red itd.

Na Reki je bil zopet g. Ciotta izvoljen za župana. Na vernih duš dan pa so napravili Madjari i njih privrženci z Italijani vred veliko demonstracijo na grobu pokojnemu Matkoviću, ki si je velike zaslug pridobil za — Madjare i za neresence, a za lastni narod ta mož nema zaslug. Prijateljstvo mej Madjari i neresenci se bode še maščevalo.

Vnanje dežele.

V Rimu se je 4. t. m. slovesno odprl česki kolegij. Budeviški škof je blagoslovil prostore in gojence. Po slovesnej božjej službi so se delile spomenske svetinje.

Italijanski kralj je prišel 4. t. m. v Turin z svojo rodbino. Drugi dan so se v razstavi delila darila razstavljalcem vpricho kraljeve rodbine in se je dalo 153 častnih diplomov, 55 zlatih, 174 srebrnih in 1898 bronastih svetinj.

Belgija ni imela poslanca pri papežu, odkar so bili na krmilu liberalci, zdaj je zopet imenovan in sicer baron Pilleurs-Hlegarte.

K Sudana so poročila še vedno van zmešana. General Wolseley je dobil poslanico majorja Kitchenera iz Legneta od 2. t. m. po katerej je prišel Mahdi pred Kartum z močno vojsko in zahteval, naj se Gordon uda; Gordon pa je odgovoril, da bo Kartum dvanaest let branil, vsled tega se je Mahdi brez boja umakol v Emmek, dan hoda od Kartuma proti jugu. Misli se, da Mahdi zdaj ne napade Gordona. — »Agenzia Stefani« pa poroča iz Kahiré, da je Gordon prve dni meseca septembra zapustil Kartum z 2000 vojaki, ki so mu zvesti ostali ter se odpeljal s parniki proti Berberu, tu pa so ga uporniki napadli, ter mu pokončali vse brodoge, le ena ladija je prišla v Merok v Senar in Gordona je Mahdi ujel. — Zopet druge vesti celo imenujejo poveljnike, ki so vojsko pri vzetji Kartuma rodili, ti so: Ibrahim-el-Abid-Valad-Badr, Mustafa-Iba-el-Fakih, Abdallah-Valid-Fakih, šejk Faalo in Mohamed Osman. Govori se dalje, da se je krivi prorok obrnol proti belemu Nilu i da ga pričakujejo v Duemu.

Mahdi je imenoval prvega svojega sina, Josufa, za vladarja Kordofana in Darfurja, Mahdi sam pa je prevzel vrhovno poveljstvo vojske; tako poročajo turški časniki. Iz Egipta pa se poroča, da so uporniki ponoči od 3. na 4. t. m. skušali razdreti dela železnice pri Suakimu, a vojaki so jih odgnali. V Kahiré se govori, da je Wolseley poslal h krivemu proroku poslanca z nalogo, da mu ponudi vladarstvo Sudana.

S francosko-kitajskega bojišča poroča Bierre, da je 30. oktobra v Jenthe poslana kolona došla begoča kitajsko vojsko ter jo hudo potolkla; druga kolona pa je na poti proti mestu Faingnien.

Is Shadgaja se poroča v »Reuters Bureau«, da se je poskušnja, narediti mir mej Francozi in Kitajci, popolnoma razbila.

V severnej Ameriki bo skoraj brez dvombe izvoljen Blain za načelnika republike, ker je dobil v Novem Jorku 5000 glasov več nego Cleveland; to je odločilo zmago republikancev zoper poštenje demokrate.

Deželni zbor kranjski.

(XIV. seja dne 18. oktobra t. l.)

(Konec.)

Posl. dr. Poklukar izreka zadovoljstvo, da je posl. Apfalter tako odločno prekalil svoje besede ter omenja, da je tudi on govoril nekoliko preostro, a to so povzročili neosnovani napadi od strani na-

aprotnikov, osebito pa od strani poslanca Deschmanna, kateri pa sam ni storil svoje dolžnosti in moral bi mu tudi njegova lastna stranka izreči nezaupnico.

Potem se prične specijalna debata o deželni proračunu.

Posl. Robič predlaga, naj se premenljive remuneracije in pripomoči za deželne uradnike in služabnike zaračunajo pri zakladu, pri katerem dotični uradnik ali služabnik služi. Ta resolucija se v sprejme, kakor tudi resolucija finančnega odseka, naj se žandarmerijske potrebe znižajo na 12300 gld.

Pri naslovu »Javne stavbe« izreka gosp. deželni predsednik baron Winkler, naj bi se cesta skozi Kopačnico uvrstila med okrajne ceste.

Posl. Detela omenja, da se to zgodi, ko bode cesta dovršena, ter ob jednem predlaga, naj bi se v letu 1884 ostali znesek kredita za cestne stavbe, ako bode treba, smel porabiti v ta namen v letu 1885.

Ta predlog se v sprejme, istotako se v sprejme vsi gori navedeni predlogi odsekovi.

Daljša točka dnevnega reda je poročilo odseka zaradi rešitve v blaznici na Studenci. Pri tej točki sta dve poročili, namreč poročilo odsekov večine in manjšine.

Posl. Detela kot poročevalec odsekov večine predlaga:

»Slavni deželni zbor naj sklene:

Deželnemu odboru se naroča, da stopi s kongregacijo usmiljenih sestrá v dogovor glede premembe dotične pogodbe z dne 21. avgusta 1880 v ta namen, da se več točk dotične tarife zniža, na podlagi deželnemu odboru podane ponudbe z dne 25. septembra, št. 691, kakor tudi glede v tej zadevi pridobljenega gradiva, ter da sklene o omenjeno kongregacijo za deželni zaklad ugodnejšo pogodbo zaradi hrane in postrežbe za blazne na Studenci.

V tem slučaju pa, ako bi se deželnemu odboru to ne posrečilo, pooblasti, se isti, da redno usmiljenih sestrá pogodbo z dne 21. avgusta 1880 do 15. avgusta prihodnjega leta odpove.

Pri tej točki se uname daljši razgovor, ker manjšina hoče, da se usmiljenim sestrám pogodba takoj odpove in zavod sprejme v lastno rešitvo, nazadnje pa se v sprejme predlog večine.

Pri poročilu § 3., marg. št. 19 do 22 letnega poročila, predlaga upravni odsek:

1. Letno poročilo § 3., marg. št. 19 do 22, vzame se v znanje.

2. Deželnemu odboru se naroča, deželnemu zboru predložiti prihodnjem zasedanju nov načrt močirske postave, pri katerem se bode osiral na raznolike razmere.

Posl. Deschmann nasvetuje: »Deželnemu odboru se naroča, naj potrebno učini, da se napravijo v § 13. močirskega zakona zaokazani podružni odbori.«

Vsprejmo se predlogi upravnega odseka z dostavkom posl. Deschmanna.

Posl. Detela poroča ustno v imenu gospodarskega odseka o agrarnih razmerah o točki VII, zastran znižanja cene soli in urejevanja domovinske pravice.

Poročevalec nasvetuje, naj se visoka c. k. vlada nasprosti, da dela na znižanje soli ter da se sestavi načrt zakona o domovinstvu.

Posl. Faber poroča v imenu upravnega odseka o prošnji:

a) županov velikolaške sodnije, da bi se novinci nabirali v vseh sodnijskih okrajih;

b) več ribniških občin za nabiranje novincev pri tamošnji okrajni sodniji;

c) občine Idrija, da ki se novinci nabirali v Idriji.

Prošnje se izročijo c. k. deželni vladi.

Posl. dr. Samec poroča o prošnji občine Brusnice za pomoč zoper cigane.

Posl. Šuklje opisuje kratko a drastično nadležnost od strani ciganov ter navaja priključne vzgled, kako je moral prebivalstvo škodo tipeti po tej zaplodbi. On omenja mnogo pripomočkov v odpravo te nadloge, a predloga pravi da neče staviti, ker se ta zadeva mora korenito priskati in preudariti.

Vsprejmo pa se naposled ti le predlogi upravnega odseka:

1. Visoka c. k. vlada se prosi, da skuša po svojih podrejenih oblastih dognati domovinstvo ciganov, ki po našej deželi pohajkuje, da skuša polizvedeti, koliko in katere ciganske trope imajo v naši deželi pristojnih ciganov, naj se izroči vsem sodnijam, političnim oblastem, žandarmerijskemu poveljstvu in vsem občinam na Kranjskem.

2. Vse ciganske trope, katere niso v katero občino naše dežele pristojne, imajo se iz naše dežele iztirati in se v ta namen prosi slavna c. k. deželna vlada da opozori vsa župnstva, c. k. okr. glavarstva in vse žandarmerijske postaje na ukaz ministerstva za notranje zadeve z dne 10. maja 1881, št. 11277, oziroma na ukaz ministerstva za deželno obrambo in javno varnost od 17. avgusta 1869, št. 2860, in še na ukaz ministerstva notranjih zadev od 17. novembra 1872, št. 17.432.

3. Slavna c. k. deželna vlada se prosi, da izda glede izdavanja potnih legitimacij

ciganom, podrejenim oblastvom enak ukaz, kakor sta ona dva namestništva nižjeavstrijskega od 26. avgusta 1865 in 27. julija 1869 in da zabrani neomejeno izdavanje potnih listov ciganom, o katerih je obde znano, da porabijo svoje legitimacije kot dovolilnice za potepanje in beračenje.

4. Slavna c. k. deželna vlada naj blagovoli potom političnega ministerstva obrniti se do vseh sodnij, da izrekajo pri obsoodbah zaradi potepništva tudi ciganom nasproti v zmislu zakona od 10. maja 1873 pripor v prisilnej delavnici, na kar uže tudi ukaz ministerstva notranjih zadev od 14. januarja 1874 opomina.

5. Deželnemu odboru se naroča, da stopi z visoko vlado v dogovor glede spremembe odgonskih postaj v hranilne postaje in o napravi delavskih kolonij.

Prošnja cestnega odbora radškega za olajšanje cestnih bremen se — usliši ter dovoli se priključna podpora, katero določi deželni odbor.

Prošnja cestnega odbora ribniškega glede 20% priključne se usliši in dovoli se ta priključna na neposredne davke.

Prošnja občin Prem zaradi priključka za organista se izroči deželnemu odboru v rešitve.

Poročilo o dopisu ministerstva glede priključka na žganje se vzame v znanje.

O popravkih na krško-grosupeljske cesti se v sprejmo ti le predlogi:

1. Deželnemu odboru se naroča, da zaradi pridobitve dotičnih tehničnih operativ v prvej vrsti glede ceste od Grosupljeva na Novo Mesto skoz Krko in od Črmošnice na Blatnik do Vršč v lastnem delokrogu potrebno ukrene, oziroma da v to svrhu najame sposobnega tehnika, ter da potem, ko je te operacije na lici mesta pregledal, o vspehu, ako mogoče, uže prihodnjemu deželnemu zboru poroči.

2. Nova cesta od Grosupljeva na Krko ostane tudi leta 1885. v neposrednej oskrbi deželnega odbora, kateri se pooblasti, da dotične troške po dosedanjem načinu plačuje iz deželnega zaklada.

Poročilo o § 3. marg. št. 2., 4., 6. in 18. letnega poročila se vzame v znanje ter se izreče visoki vladi zahvala za dovolitev uravnave vodá na Vipavskem.

S tem je bil dnevni red izvršen.

Potem se rešijo še te le prošnje:

Prošnja tržiškega krajnega šolskega sveta se ne usliši.

Prošnja učiteljev logaškega okraja se ne more uslišati.

Deželnozborsko zasedanje je dovršeno:

Gosp. deželni glavar grof Thurn se zahvali potem gosp. deželnemu predsedniku za njegovo blagotvorno in neumorno sodelovanje in poslanecem za njih trud, podarjaljoč, naj bi vsak poslanec delal z vsemi močmi na to, da preneha narodnostni prepri ter nastane popoln mir v deželi. Konečno zakliče Nj. veličanstvu cesarju trikrat »živio!« »hoch!«, na kar poslanci tudi trikrat zakličejo »živio!«

Gosp. deželni predsednik baron Winkler, zahvaljujoč se gospodu deželnemu glavarju, omenja, da so poslanci letos po polnem zadostili svojji nalogi ter se mogo vrnili domov s zavestjo, da so storili svojo dolžnost.

V imenu slovenskih poslancev zahvaljuje se gosp. deželnemu glavarju posl. Svetec, rekóč:

»Slavni zbor! Dovolite, čestita gospoda, da tudi jaz v svojem in, kakor se nadejam, tudi v imenu svojih drugov izrečem našemu prečestitemu deželnemu glavarju našo najtoplejšo zahvalo za njegovo modro, vaele primerno in nepristransko vodbo, s katero je ravnal mnogostevilna važna opravila te slavne zbornice in s katero je vedel nasprotja, katera so v posamnih slučajih neizogibna, tako blažiti in pomirjevati, da plodnosno delovanje slavnega deželnega zbora nikdar ni nobene škode trpelo. V sprejmite, čestiti gospod predsednik, za to naše popolno priznanje in našo odkritosrečno zahvalo.« (Klic: Dobro! dobro!)

Potem zaključí gosp. deželni glavar letošnje zasedanje.

DOPISI.

Iz Kontovela na 26. oktobra. — (Birma. Napredovanje Kontovelcev). Kaj bi ti poročal, draga »Edinost« o prihodu, o sprejemu našega mil. škofa. Gotovo ni bilo na vsem škofovem potovanju veličastnejšega sprejema, nego pri nas. Posebno znameniti so slavoloki. Prvi je bil pri Pili, okrašen z venci in mnogovrstnimi zastavami. Mej zelenjem sta bila dva napisu v slovenskih barvah. Nič manj lep ni bil pred cerkvjo. Velik škofov grb je stal na sredi in iz spodnjega se je vil svilen trak s zlatim napisom:

»O Matil! tvoj verni je sin, Pravico ima do tvojih svetinj.«

Slavolok naj lepšega dela in menda tudi najlepši je bil postavljen bolj v vasi. Mnogo vencev in zastavic ga je krasilo. Z belim cvetjem obdana sta stala dva napisu:

Prvi proti cerkvi obrnen:

»Ves Kontovel se raduje,

Ko viši pastir ga obiskuje.«

Drugi, proti pokopališču obrnen:

»Spomnili smo se tudi naših mrtvih;

Naj v miru počivajo!«

Pa niso le slavoloki krasili vasi, temuč tudi mnogo avstrijskih, narodnih in drugih zastav. Hise so bile s zelenjem in raznimi zastori oplešane.

Tudi cerkev, kakor se je sam mil. škof izrazil, ni bila še nikoli lepše okrašena. Posebno prižnica je lepega dela, da malo taci. Po stenah so viseli venci, katere so naše mladenke pripravile.

Sprejem je bil veličasten. V procesiji so šli Kontovelci do Vrha čakat mil. škofa.

Po vsej cesti je poklekalo ljudstvo pred višjim pastirjem, da sprejme blagoslov.

Najprej je šel sprejeto v cerkvico M. B. potem pa v farno cerkev.

Zvečer o mraku je bila razsvetljava. Na zvoniku in pred cerkvijo je gorelo več plamenic in bengalični ognji in mnoge rakete so švigale v zrak. Veliko ljudi se je zbralo pred farovžem. Tudi pevci, pod vodstvom g. Pirk-a, postavili so se pod okno in zapeli mnogo slovenskih in hrvatskih pesmi. Po dokončanem petju so doneli živijo-klici, prihajajoči iz unetih sic za dom in vero. Mej tem je stal mil. škof in drugi šk. duhovni pri oknu, ter se po gospodu župniku vsem vaščanom sično zahvalil.

Drugi dan ob desetih je bila sv. maša in birma. Mnogo ljudstva iz bližnjih in dalnjih krajev je prišlo ta dan k nam. Veliko gibanje je bilo po vasi in gostilnicah, kder se je točilo prav dobro domače vino.

Popoldne ob štirih je bil odhod. Spet se je pred cerkvijo veliko ljudstva zbralo in kleče sprejelo blagoslov iz rok višjega pastirja. Beseda »z Bogom!« prisilila je veliko solze v oči. Ljudstvo je zaklicalo: »Srečno poti!« in spremilo škofa do Pila.

Pri Pili je stopil v kočijo. Uneti živijo-klici so ga spremlili iz vasi.

Ne vidi se le tukaj napredovanje Kontovelcev, temuč tudi na druge strani. Mladenci in moške pozdravljajo se z besedo: »živio!«, »živio Slovenci!« Italijanskil pesmi se sliši prav malo ali nič. Mladenci in dekleta se uče le slovenske in hrvatske pesmi. Res, dobro napredujejo, pa upam da v kratkem bodo še bolj, ker od ust do ust gre beseda: »Mi smo Slovenci!«

To se moramo pa zahvaliti našim narodnjakom, posebno pa g. župniku, kateri skrbi, da se narodni ponos širi v našej vasi.

Tedaj Kontovelci, le hrabro napreji Ivan z Vrha.

II. Bistrica. 4. novembra. — Zadeva vode Bistrica-Reka postaja uže v vseh odnosih smešna. Dne 24. oktobra so bili povabljeni županje od okr. glavarstva v Bistrico. Se ve, da so v takih slučajih županje za pot z občinske blagajnice odločkovani, kar je naravno in postavno. Ali janeževskim botrom (tako namreč sploh imenujejo Janeževce) se to ni zdelo niti naravno, niti postavno. Rekli so svojemu županu: ako hočeš iti, hodi zastoj, ako ne, pa ostani doma, kajti mi gremo lahko sami, ter tako občinski blagajnici 1 gl. prihranimo. Rečeno, storjeno. Vzdignolo se je vseh 19 botrov s županom vred, ter ponosno korakalo proti Bistrici. Smešno je bilo, ko jih je gospod okr. glavar po vesti prašal, po kaj so prišli, a še smešnejši je postal prizor, ko se je stvar razjasnila. Sline so pa potem cedili, ko je g. okrajni glavar županom poti izplačeval, a izmej 19 botrov je dobil forint samo župan. Tako se je nad temi skopci osoda še isti dan maščevala, kar naj bode jim za posuk, da človek ne sme biti preveč skop, niti preveč nejeveren.

Domače in razne vesti.

Premeščanja in imenovanja. Minister pravosodja je dovolil, da se pri okrožnem sodišči v Rovinji nameščen svetovalec deželnega sodišča Klement Mrak premesti k deželnemu sodišču v Trst ter je namestnika državnega pravdnika Edvarda Leitner v Trstu imenoval za svetovalca pri deželnem sodišči v Trstu.

Oficijal najvišjega sodišča na Dunaji Feliks Bognolo je bil imenovan za adjunkta pomočnih uradov pri višjem deželnem sodišču v Trstu. Kancelist pri goriškem okrožnem sodišči F. Cigoj je bil imenovan za načelnika pomočnih uradov pri omenjenem sodišči. Pristav okrajnega sodišča Mihael Gabrielčič je bil vsled lastne prošnje iz Labina v Tolmin premeščen. In za okrajnega sodišča pristava sta bila imenovana avskultanta Karol Kovačič za Komen in Ahil Calogiorgio za Labin.

Svetniški tajnik in Rudolfovan g. Rudolf Ulepič pl. Krainfels imenovan je deželne sodnije svetnikom v Novem mestu.

Občni zbor polit. društva

Edinost boče jutri popoldne ob 3¹/₂ uri v Katinari. Nadejati se je močne udeležbe od vseh strani, posebno ker Labone ta zbor tako strašno peče.

Štipendija. Razpisana je štipendija ustanovljena po Jakobu Černetu v znesku letnih f. 157.50, za katero morejo prositi dijaki c. k. ljudskih ali pa srednjih šol, ki so v sorodu z rajnikom ustanovnikom, ako teh ni, dijaki rojeni v farah Tomaj, Opčine, Povir, Sežana in konečno dijaki rojeni v Tržaški škofiji. — Prošnje po dotičnih šolskih vodstvih na škofijski ordinarijat v Trstu do 30. t. m.

Šola vrh lovcov. Nek Italijan, posestnik v Kadinu ob lovcu in prijatelj naših okoličanov nam piše, da kmetje okoličani ob lovcu močno žele, da bi se zopet odprla ljudska šola na lovcu, ustanova Revolteila, ki je zaprta, odkar je šel v. č. gosp. Karabaić v Rim. Po tem gospodu okoličani okolo lovcov pač močno žalujejo, ker je bil dober učitelj mladine in prijatelj okoličanov. — Ker pa so otroci zdaj zapušteni brez šole, žele, da bi se prej ko mogoče imenoval duhovnik za lovcu, in da bi se potem šola zopet odprla. Čudijo se sploh ljudje, da se s to stvarjo toliko časa zavlačuje in ne vedo, kaj je temu uzrok, saj duhovnik bi se lahko dobil. — Mi k temu dostavljamo, da kolikor smo se mogli o tej stvari poučiti, ne bode več dolgo, da pride duhovnik na lovcu, in sicer tak, s katerim bodo ljudje gotovo prav zadovoljni, in morda prav zaradi te osebe se je imenovanje nekoliko zauleklo.

Razpisane službe. Pri tukajšnjem namestništvu je razpisana služba kancelista s plačilom v XI. razre. Prošnje do 15. decembra t. l. namestništvu deželnega namestništva. C. k. finančno vodstvo razpisuje službo sluga. Letno plačilo 800 gl. in 175 gl. službeniškega doklada, ter prosto stanovanje in uniforma. Prošnje do 22. novembra t. l. na gori omenjeni urad.

Kako fini so gospodje od magistrata! Znano je, da je urednik slamar lista »L'Indipendente« nek Marko Basé (italiano puro sangue). »L'Indipendente« kakor list ne more imeti podjetij, pač pa njegov slamar! — Zbali so se kolere, kolere se pač vse boji, ali kako stori, da še celo ta strah pomaga Irredentartjem? Mestna zdravstvena komisija je sklenola, da desinfekcijo, dotično delo izroči »L'Indipendentejevemu« uredniku, Marku Basiču, ta kupi par sodov in jih vsak dan napolni z vodo, katerej primeša po 10 do 20 litrov one tekočine, ki je sestavljena iz fenole in žveplene kisline in stane le nekoliko soldov, za to vodo pa plačuje Marku Basiču vsakih 10 dni nad 2000 gld., tako sicer, da je šlo dosedaj iz mestnega žepa v ta namen uže nad f. 21.000, in akoprem je nadaljna desinfekcija popolnoma nepotrebna, ž njo še vedno nadaljujejo. — Ali Marko Basič, ki je slamar pri listu, slamar je tudi pri tem podjetju; denar gre v žep »L'Indipendenteja« kateremu se gotovo nemamo zahvaliti, da nas ni kolera obiskala, pač pa, da imamo v Trstu Irredentarsko kugo, katero moremo vrh vsega še drago plačevati. — Hvala lepa za tako gospodarstvo!

Tržaške novosti:

Seja mestnega zbora bode danes zvečer ob 6 uri. Na dnevnem redu je mej drugim tudi pitožba proti uničenju sklepa o mestnem šolskem nadzorniku po namestništvu. Treba je, da zopet jilemo poslušati, kaj bo to; našim ljudem pa skoraj ni treba pričočiti, da se mirno vedo.

Mesar Poduje, Dalmatinec, ki je Tržačanom preskrbel cenejšega mesa, ima mnogo nevesčnosti s Tržaško kasto mesarjev, večinoma Irredentartjev, če tudi slovenske korenine sinovom. — To kasto so od nekdanj »Progressisti« rabili za svoje namene, za to pa so jim priskrbeli tudi privilegij, de smejo občinstvo dreti. No, ker je Poduje uničil ta monopol, zato strašnje in maščevanje. V nedeljo zjutraj je prišel v mesnico Dalmatinskega poštenjaka nek Tržaški mesar, ter začel se sekati okolo sebe mahati, da so ljudje na vse strani bežali ter lovili Podujeja, da ga ubije. K sreči so bili stražniki pri rokah, a pet jih je bilo treba, da so vraga ukrotili, uklenoli in peljali v zapor. — A ne zadosti na t-m: Vtorek popoldne je bil Poduje v kladnici, in od tam je šel v bližnjo gost lno; drugi mesarji to vidič, gredo za njim. Najprej pišejo mirno, a zabavljajo od daleč Podujeja; ko se ta le ne oglasi, je eden zalučal kozarec vin, dru. in 5 stori enako. Poduje je bil pramoran bežati, ker drugač bi ga bili usmrtili. Mesarji za njim. V sili uide v neko prodajo duhana, katero so gospodari zaprli s ključem, a mesarji, 6 do 7 mož, hot-li so vrata razbiti. — K sreči je došla policijska straža in mesarji so zbežali. Prijeli so jih kešneje 5 ter jih gnali v zapor. — »L'Indipendente« piše, da je Poduje kriv vsega, ker je šel po svojih opravkih v kladnico, da je imel doma ostati, znajoč, da so Tržaški mesarji hudi na njega. — Taki so liberalci! Svoboda za-se; drugim bič! Srabota za Trst in vse tiste, ki vzdržujejo tak list. Mej Kanibale pošljemo take svobodniake!

Gospa Izabel Burton, soproga tukajšnjega generalnega konzula angleškega, je predvčeranjem 52 izvožekom in 28 voznikom, ki svoje konje lepo rede, dala

remij. Zagotovila je ta plemenita gospa, da v priložnosti še obdaruje take izvožke in voznike. V saboto in v nedeljo, ko je bilo na tisoče in tisoče naroda na pokopališče, videl si krasno gospo, ki je bila pri mitnici in dajala voznikom listke, kateri so bili potem mitnine prosti. In to je bila zopet ista gospa.

Obrtniški nadzornik g. Dr. Valentin Pogačnik je prišel v Trst, da nekatere obrtniške hiše pregleda in se o stanju obrtnikov prepriča.

Samomor. Predvčeršnjem v noči se je zlatar Nikolaj Foggia v svojem stanovanju v zgornji Kiarboli št. 74. ustrelil z dvema streloma. Zapustil je lepo premoženje blizu 1 milijona gl. Povod samomora je bila bolehnost. Vse veliko premoženje podeduje njegova sestra, ki je žena nekega stotnika na Dunaji.

Na pol mrtvega so našli na katedralskem trgu v sredo ob 11 uri zvečer pod 13 metrov visokim zidom 20 letnega rokodelca Feliksa Cocolo, ki se je po nekem pri njem našenem pismu soditi iz obupnosti vrgel raz onega zida; prenesli so ga v bolnico, kjer je drugo jutro umrl.

Dva pelja tukajšnjega polka št. 61 sta se v sredo v veliki vojašnici s puškami ustrelila.

Poklilen samomor. 48. letni pek Janez Čoj iz Ravnice pri Gorici, ki je bil nedavno od tam odgnan, hotel se je v novi luki vtopiti. Nek oglaš ga je potegnil na suho in izročil policiji.

Nesreča. 70 letni Kadrič Ivan se je predvčeršnjem v ulici Punta del forno po kaplji zadet zgrudil na tla in precej mrtel ostal.

Ubi. Se je v četrtki na postaji delavec in ud del. podp. društva, Vincencij Harek, ko so namreč hoteli ljutje deske razkladati z nekega vagona, zvrnole so se deske nani in ga popolnoma zasula in zmečkale. Mož je bil še mlad, 32 letni samec.

Policijake. 70 letnega fakina Alojzija D. je policija zaprla zaradi posilstva na 11 letnej deklici, Grdoba! — Fakina Rudolfa R. je policija zaprla, ker je ukradel nekemu kokošarju, ki je prenočeval v nekem bleu v ulici Coroneo, iz čepa, ko je spal, mošnjo, v kateri je bilo 13 gl. — V sredo v jutro so nekemu vozniku iz Tržiča neznan tatovi, ko je šel skozi Greto, vzeli kovčeg s perilom in dve košarici klobas z voza.

Arestant Anton Mangoni, 26. letni mornar je včeraj jutraj zbežal iz kriminalnega zapora. Zasačila je policija 3 fakine, ki so zadnje praznike rabili nož in ranili par ljudi.

Izpred porotnega sodišča. Pred poroto je stal 4. t. m. 24 letni Karol Pavani, konduktor omnibusov, ki je streljal z revolverjem na svojega nekdanjega kontrolorja Barey-a z namenom, da ga ubije, ker ga je zadnji preganjal. Ta namen je sam obstal, ali v svojem zagovoru opravičeval se s tem, da ga je Barey neusmiljeno preganjal in večkrat ob kruh pripravil. Vseled tega je hotel samega sebe usmrtiti, ker pa mu je po naključju kontrolor prišel v obupnem trenotku na pot, zato je najprej na njega strelal, potem pa hitel tudi sebe usmrtiti; ali nenadoma mu je stražnik revolver izbil iz roke. — Ta izgovor in pa dober zagovornik, dr. Richetti je toliko vplival na porotnike, da so zatoženega nektrivega spoznali poskusa umora. Akoprem je bil poskus popolnoma dokazan in napaden Barey ranjen. Ta razsodba je uže zopet nekaj, kar nam sili na usta prašanje: Sino li v Trstu zreli ali nezreli za poroto?

Mi se spominjamo na oproščenke morilke Dal Col, in še na druge enake verdikte, in skoraj moramo priznavati, da tukaj še nismo zadosti zreli, da bi se mogli pametno posluževati svobodnih naprav.

Svoboda v rokah nezrelih ljudi je podobna puški v rokah otrok. — Zatožene je absolvirati gimnazijo in visoko trgovsko šolo v Trstu; pri vsem tem pa je le konduktor, a sliši se, da je postranski sin nekega velikega gospoda. — Vse to sili misleca k razmišljanju. 25. — t. m. je bil obsojen 21 letni Franc Depollo iz Gorice na 3 leta težke ječe, ker je svojemu gospodarju botegarju Olivu, pri katerem je bil pomočnik, ukradel nič manj, nego f. 560.

Ivan Vogrič, 15 letni delavec, Anton Ursič, 16 letni delavec in Jožef Moravec, 16 letni delavec, vsi trije z Grete, stali so predvčeršnjem pred poroto zaradi posilstva, izvršenega blizu kopelji Sv. Jarneja na 11 letnej deklici Gizeli B. Ursič je bil obsojen na 20 mesecev, Vogrič na 15 mesecev težke ječe, Moravec pa za nektrivega spoznan. To so dobronje tržaško-italijanske kulture.

Zlata poroka bode v nedeljo v Riemannih, mej Jakopom in Marijo Švaro. Stari Švara, priden, pameten kmetovalec ima 71 let, njegova žena 80 imata 3 sinove in 4 hčere, 43 vnukov in 4 pravnuk. Oba sta še krepka in delatna. — Bog jima

daj svoj blagoslov, da učakata tudi še dijamantno poroko!

Bogatajci v Trstu. Še ta mesec se bode vršila pred tržaško poroto jako znamenita obravnava. — Znano je našim čitateljem, da so o svojem času tukaj zaprli brivca Vigna, ker je v Rimu o priliki velikanskega romanja v proslavo spomina kralja Viktorja Emanuela, položil venec na grob kralja in se sploh udeležil proti avstrijske demonstracije v Rimu. Mož je bil obsojen na 5 mesecev zapora, ne toliko zaradi te demonstracije, ali več zaradi tega, ker so se pri njem našla pisma, iz katerih se je razvidelo, da je uel bogatajnega društva v Benetkah. V zaporu se je spokoril, zahajal je v kapelco k maši in se kar naglo odrekal bogotajstvu; a oradil je ob enem nekatere druge bogatajce v Trstu, in sicer te le: Pertot, klobučar, rojen okoličan, Tomasini mehanik, Zuccolin, trgovec in odbojnik ital. delalskega društva Operaia Triestina, Pagani, uradnik omenjenega društva, Ellseo, posestnik na Greti, hud Iradentur, Denicolo, Sierzil, zasebna uatnika, vai iz Trsta in Tosoni, trgovec iz Gorice. Vsi ti so zdaj zatoženi bogotajstva. — A ko so zvedeli naši Iredenti, da je Vigna ovadil te bogatajce, njega biveše kolge, zapretili so mu, da ga ubije, in Vigna, sluteč nevarnost, zapustil je svojo tuk. brivnico ter se popolnoma preselil v Rim. — Ali niso to lepi dogodki v našem Trstu!

Ribarjenje v jadranskem morju. Iz Rima se poroča, da se v Gorici mej Avstrijo-Ogersko in Italijo sklenena pogodba, glede ribarjenja v jadranskem morju v nekoliko dneh razglasi.

Goriške novosti. Samomor. Nidčastnik B., pešpolka št. 61., ki je bil še le pred kratkim imenovan, ustrelil se je vlorek v svojem stanovanju. Kaj ga je napotilo k temu groznemu činu, to je neznan.

Preč. g. dr. Ivan Flapp, škof poreško poljski, odpeljal se je pretekli torek na Dunaj, kjer je bil včeraj 6. t. m., pri papeževem nunciju navadni kanonični proces (cerkvena obravnava) zaradi prihodnjega razglasenja (prekon)zacie v Rimu, ki se bo vršilo v bodočem konsistoriji drugi teden.

Ljubljanske novosti. Mestni zbor Ljubljanski 9. t. m. pošlje deputacijo sestojčo iz 5 odbornikov (dr. Zarnik, dr. Mosche, Hribar, Petričič, Geha) v Zagreb, da vladiki Strossmajerju izroči krasno izdelano diplomu častnega občanstva in da zastopa središče Slovenije pri slovesnem odprtju zagrebske galerije slik.

Ker je ljubljanski mestni zbor v ene prejšnjih sej sklenol, da nakupi nekoliko srečak »Narodnega Doma«, zato so nemškutarji zagnali velik hrup, češ da omenjeni zbor zlorablja mestni denar in tudi »Tržaška tetka« se nekaj repenči zaradi tega. — Ali boljše bi bilo, da bi ljubljanski nemškutarji sprašovali svojo vest, kako so namreč oni gospodarili z mestnim žepom!

Velikanska slavnost otvorjenja galerije slik bode v nedeljo 9. t. m. v Zagrebu. Uže denes zvečer pride v Zagreb vladika Strossmajer, ki bode sredotočje vse slavnosti, na kolodvoru ga sprejmejo Zagrebčani z velikim sijajem, hiše bode vse v zastavah in zvečer razsvitljene, Strossmajerju na čast se napravi denes zvečer velikanska baklada. — Gostov z Hrvaške in drugih slovanskih dežel se pričakuje vse polno, Slovenci bodo tudi dobro zastopani, najbrže tudi mi Tržičani.

Neve drugače poštne marke bomo imeli od 1. januarja 1885. leta naprej. Samo časniške marke po 1 kr. in po 2 kr. ostanejo po starem. Nove marke bodo imele drugo barvo, nego-li sedanje, razlikovale se bodo tudi po tem, da jim bode spodaj utisnena letnica, kdaj so bile izdane, namreč »1885«.

V poštne hranilnice se je meseca oktobra na 118.891 knjižic vložilo 8.436.180 gold. 61 kr., izplačalo pa 39.932 obstanke 7.452.204 gold. 68 kr. Odkar obstoje poštne hranilnice, vložilo se je vsega vkupe 43.589.771 gold. 48 kr. izplačalo pa 31.513.489 gold 87 kr., torej ima hranilni urad 12.676.232 gold. 61 kr. kapitala.

Pevci delalskega podpornega društva se vlijudno prosijo, jutri, to je v nedeljo 9. t. m. priti ob 2 uri v društvene prostore.

Tržno poročilo.

Kava — tendenca jako trdna, cene so postale celo više. Prodalo se je 1500 vreč kave. Rio po f. 49 do f. 60, 1500 vreč Santos po f. 47 do f. 61, 150 vreč Java Malang po f. 58 do f. 62, Portorico stane f. 88 do f. 103, Ceylon plant fr. 90 do fr. 125, Poper Singapore f. 90 do f. 94, Batavia f. 84 do f. 83.

Sladkor — tendenca zopet slabša, vsled tega mlahova kupčija po nižjih cenah. Prodalo se je te dni 5000 vreč sladkorja po fr. 19 do f. 22 i pol.

Sadje. — Levantinsko sadje nekoliko draže, vse drugo sadje bolj mlahovo. — Pomeranče, limoni f. 3 do f. 7, rožiči f. 8 do f. 8 i pol, mandlji fer. 73 do fer. 74, datlji f. 30 do f. 40, fige v vencih f. 13 do f. 16, fige Smirna f. 30 do f. 42, cpaša f. 13 do f. 18, cvebe navadne f. 11 do f. 24, sultanina f. 14 do f. 32.

Olje — dobra kupčija po viših cenah. Jedilno stane f. 42 do f. 47, namizno fer. 70 do f. 94, bombažno najtineje ameriškansko f. 40 do f. 41.

Petrolje — še vedno stalno na f. 9 i pol do f. 9 tri četrti, tendenca zopet boljša.

Domači pridatki — še precej obražtani. Fižol rudeči f. 10 do f. 10 i pol, bohinec f. 11 do f. 11 i pol, koks f. 12 i pol, mešani f. 7 i pol do f. 8 i pol. — Maslo f. 86 do f. 98.

Žito — cene še vedno prav slabe. Pšenica ruska f. 7 i pol do f. 9, koruza f. 6 do f. 7.

Les — še precejšnja kupčija po stalnih cenah.

Seno — dobro konjsko f. 1.20 do fer. 1.80.

Borsno poročilo.

Na neugodna poročila iz Londona in Pariza so šli kurzi privatnih papirjev nekoliko nazaj, ali državni papirji so se pri vsem tem dobro vzdržali.

Dunajski Borsni

8. novembra

Enotni drž. dolg v bankovcih 81 gld 25 kr.	
Enotni drž. dolg v srebru 82 » 35 »	
Zlata renta 103 » 65 »	
3% avst. renta 96 » 40 »	
Delnice narodne banke 871 » — »	
Kreditne delnice 201 » 50 »	
London 10 lir sterlin 123 » 55 »	
Napoleon 1 » — »	
C. kr. cekini 9 » 70 1/2 »	
100 državnih mark 5 » 78 »	

Poslano.

Gospodu Janzu Fišer-ju, bivšemu sporodčevalcu c. kr. civilne komisije itd. zdaj v pokoji v Trstu.

Velika nesreča, ktera je zadela mojo družino, zavzela je bila dalje časa vse moje mišljenje — in zato sem se toliko časa mučil z odgovorom, kakoršnega mi častni čut velevala dati na Vašo poslanico dne 24. septembra t. l. v št. 77 »Edinosti«. — Tudi sem nameraval zaprositi kazensko postopanje proti Vam v obrambo svoje žiljene časti; toda mož, kateri je Vam morda prijazniši nego meni mi je odsvetoval — in odnehal sem.

Vi gospod trdite da je Vaša gospa hči zgubila svojo zlato uro na mojem dvorišču, da sem bil jaz naroden, ko se je o tej zgubi v moji gostilni govorilo, da sem sam k temu pritržil ko so rekli, da ure niso našli. Da je to neresnično, nerasno zlagano, o tem se sklicujem ne samo na vse one, ki so tistega dne v moji hiši bili, marveč tudi na Vašo visokorodno gospo hčer Albertino Martinelli, pa na jezično njeno dekle. Nobeden me ni videl, me ni mogel viti, ker me tistega dne ni bilo doma.

Uro sem našel še le par dni po prihodu Vaše gospe hčere. Ker pa nisem vedel, kdo je uro zgubil in tudi na uri ni bilo zapisano, žigava je in ker nisem vsega vedel, shranil sem uro, dokler sem pozvedel pravega lastnika. — Saj take ure nosijo tudi druge gospe, ki prilično prihajajo v mojo gostilno, ter utegnejo biti nič manj plemenite in bogate od Vaše hčere.

Pravite nadalje, da je bila v cerkvi naznanjena zguba ure. Mogoče, a jaz nisem slišal oznanila. Zakesnišči se, ostal sem kakor mnogo drugih pred cerkvijo in tam ni bilo ničesa ališati. Necega dne ne vem prav kdaj — pride klepetulja dekla Vaše gospe hčere po vino. Že na stopnjicah v kl-ti čujem svojo dekle in rajno »oprogno prašati, ali se je že našla ura, na kar pobiram vrnivši se z vinom iz kleti o kakej uri se govori in pozvem, da je gospa M. zgubila uro. Jaz pravim na to: »ura ni zgubljena, počakaj malo!« Grem po uro, a preden jo izročim dekli, prašam jo, naj mi pove, kaka je zgubljena ura, da se prepričam ob istinitosti. Ko vidim, da se popis vjema z najdeno uro, jo dam dekli, da jo izroči svoji gospej.

Ako bi bil jaz res tak, kakoršnega me gosp. F. obrekuje, mari bi ne bil lahko ure zatajil niti besedice omenil o njej in še manj jo izročil dekli. V tem slučaju bi ne bil smel gospod Fišer prilike moje poštenje javno sumničati in grditi — na kar je že večkrat prežil — in ura bi bila ostala za gospo — zgubljena. — A jaz sem uro kar naravnost in brez kakoršnega koli poročila izročil dekli in jo pri tem le v šali poprašal, bili dala gospa kaj najdevine? Prav rada bo dala 5 gld. odgo-

*) Za takeve članke je uredništvo toliko odgovorno, kolikor mu dotični zakon veleval. Uredn.

vori dekla, nra je zlata in vredna kakih 50 gld.

Par dni potem gre gospa Martinelli sprehajaje sa mimo moje hiše jaz pa sem prišel slučajno na prag. Ko me zagleda reče mi porogljivo smeje se: »Ste našli mojo uro; bravo, bravo, dobro! In jaz: »Pa moja najdenina, oh jubljenih 5 gold.« »Za najdenino pa bodite me tožit, drugače Vam je ne dam«. Te besede, nekako čudno izgovorjene, kakor bi se bleda gospa z menoj noreca delati so me zelo nevšečno dirnole. Lepa zahvala in dobro plačilo, si mislim — in sklenem koj, da ne odneham od terjatve, do ktere mi daja postava pravico, da si bi ne bil s c-r gotovo ni vinarja zahteval in to tem manj, ker mi je dobro znano, da od Fišerjevih ne odleš z lepi kaj okroglega. Zahteval sem torej pisмено zasluženno najdenino in na to mi p-šlje gospa, v strahu, da je ne tožim, po d-klji 2 gld.

Iz tega se vidi, da je »gubljena ura« veljala 50, najdena pa le 20 gld., da jej je torej v čast, ko je iz mojih rok prešla v blažene ročice visokodušne gospe M. cena padla za celih 150 po sto.

Kakor sem zvedel v Trstu, jezilo je gospoda Fišerja strašansko, da je njegova gospa hči najdenino plačala. Generozna duša!

Gospod F. pravi v svoji poslanici, da je našel gostilničar uro na dvorišču lastne hiše, kder je bila gospa M. kot gost. Da, bila je pri enem kosilu in kaj za to? Dalje pravi, da je gostilničar uro že imel, ko je gospa po njej popraševala v njegovi hiši. Koga? Njega gotovo ne! Druzega ni treba? nadaljnje F. »občinstvo naj sodi, ali mu je šla najdenina«, (sentana najdenina, kako ga peče!) in ali je prav ravnal da je uro 4 dni zadržala. Kakoršna posoda tak duh. — Jaz sem si popolnoma svest, da sem uro koj izročil, ko sem lastnika pozvedel — in da sem jo izročil brez kakoršnega koli poročila za najdenino, ktero sem s početka le v šali zahteval in potem še le resno terjat, ko sem videl, kako umazano se ravna. Po vsakem načinu pa je terjatev najdenine v postavi vtrjena in ne obsega nikakega nepoštenega dejanja. — Fišerjeva izjava ni po tem takim nič drugega — nego izraz plemenite visokodušnosti, kakoršna ga tako odlikuje — da je v tem oziru uže povsod znan — kot prevarčen

V Rifenbergu dne 17. okt. 1884.

J. Ličen.

Br. 13900.

Služba okrajnega ranocelnika.

Služba okrajnega ranocelnika v Cirknici je izpraznjena. Cirkniški ranocelnik dobi iz okrajne blagajnice, dokler ta obstoji, letno plačo 500 for., ter dalje priboljšek 100 fr. iz blagajnice Cirkniške občine.

Prosilci za to službo naj vložijo svoje dokumentirane prošnje do 25. novembra 1884. leta pri tem c. kr. okrajnem glavarstvu.

C. kr. okr. glavarstvo v Logatci dne 4. novembra 1884. Pace.

Čistilna in kipeča voda

napravljena po lekarju

Josipu Udovicich-u v Trstu.

Dolga nad 35letna skušnja gledé dobrote te umetno napravljene vode, me je spodbujala, da sem jo dal preiskovati po magistratni gospodi, katera je dala dovoljenje za nje prodajo z dekretom 17. maja 1874. št. 15581 in da jo zdaj razširim kolikor mogoče, da postane navadni družinski lek. 12-5

Mineralične, jako koristne snovi, katerih pomoč je brezdvombena, dajejo tej vodi moč, da pomaga v vseh onih bol-znih, v katerih je treba odstranjevati iz trupla škodljive snovi, ki ravnanje redno d-lovanja raznih organov. Zato ta voda koristi proti nabasanju v žolodcu, proti boleznim v čevlju in posebno proti boleznim jeter in proti hemoroidom.

Resničnost rečenega so potrdili prvi zdravnik-tuga mesta, ki predpisujejo to čistilno in kipečo vodo za razne bolezni in z nepričakovanim vpehom.

Glavna zaloga v odlikovanej lekarni Udovicich ulica Farneto. Cena steklenice 25 soldov.